

Rafel SANTAPAU. *El dietari del Contini*.

Pagès editors, Lleida. 2006. 176 pàgs.

Començaré contant una xicoteta anècdota, fa uns anys l'autor d'aquest llibre i jo vam coincidir en un d'aquells encontres d'escriptors que l'editor Eliseu Climent organitza tots els anys arran dels Premis d'Octubre, assistíem a una taula rodona en què es parlava dels problemes dels escriptors, ja se sap, tot allò de que la gent llig poc, que els mitjans de comunicació no li donen la suficient atenció a la literatura, les dificultats de professionalitzar-se... la cosa s'allargava ja una mica massa i va ser llavors que Rafel Santapau va demanar la paraula i va dir que tots aquests problemes els tenim perquè som escriptors, si fórem jugadors de tennis diríem els mateix però aplicat al tennis, i dit això, es va acabar la taula rodona immediatament.

Si explico aquesta anècdota és perquè crec que reflecteix molt bé l'esperit d'aquest llibre, marcat pel caràcter iconoclasta del seu autor i fins i tot, en ocasions, una mica políticament incorrecte, ja que diu coses que sovint la gent pensa però que no s'atreveix a dir.

El dietari del Contini comença amb una nota de l'autor en què afirma que va trobar el manuscrit un dia que viatjava en metro per Barcelona, i que un individu el va deixar abandonat en un vagó. El manuscrit és un conglomerat de cartes, notes, aforismes, reproducció de converses, petites històries que configuren l'univers del seu autor.

Un dels temes que té major presència en el llibre és el tema amorós, d'una banda les cartes que l'autor envia a Angèlica Casalmare un antic amor, d'altra banda en una mena de consultori sentimental que s'anomena "Conta'm el teu rotllo", l'autor va exposant diferents situacions amoroses i tracta de donar resposta, sovint els conflictes giren al voltant de les relacions entre amor i sexe, i el personatge va fent unes reflexions de difícil solució, que porten a una mena d'embolic que em recorda aquelles converses dels personatges de les pel·lícules de Rohmer. Però una de les conclusions que sí que podem traure és que l'autor del dietari és un individu antiromàntic, o més bé que tracta de destruir aquesta imatge romàntica que la literatura ha conformat al voltant de l'amor, Contini té una teoria, ens enamorem quan volem enamorar-nos, i també és ben significativa aquella història que presència en un cafè en què un noi i li diu a una noia, que l'estima molt però que per això mateix no vol casar-se ni anar a viure amb ella, perquè si foren rics i es podria despertar tots els matins, i tenir-la al costat sense res més a fer, estar amb ella seria meravellós, però com que no són rics i els dos treballen *No hi ha res com el dia a dia dels pobres per acabar amb una relació com la nostra. Cada dia s'ha de fer el menjar, fregar els plats, escombrar, fregar, treure les escombraries, fer els llits, fer la bugada, planxar, anar a comprar...*

Sovint l'autor del dietari s'enfronta a un món que no entén, per exemple l'explicació que donen les religions sobre l'existència de Déu, i l'actitud de Déu davant el mal del món, el llibre es constitueix així per moments en un tractat de teologia, tractant de donar una explicació a eixa creença que tradicionalment han tingut tots els pobles i cultures, i denunciant els abusos que en nom de Déu s'han comés i es cometien.

El dietari del Contini es pot llegir també com un llibre moral, hi han històries que s'agrupen sota el títol de *vides exemplars*, que presenten a persones que no tenen realment consciència d'allò que realment són, sovint porten una vida desgraciada i de final tràgic, l'autor ve a dir que ells són els autèntics responsables, perquè al final en la vida un arriba allí on es proposa arribar.

Al llarg de tot el llibre està constantment present la literatura, el text està farcit de cites literàries, de vegades d'autors reals, de vegades d'autors inventats, quasi sempre utilitzades amb un to irònic i que li serveixen a l'autor del dietari per donar suport a algunes de les situacions que explica. La literatura és l'eix al voltant del qual gira tota la vida de l'autor del dietari, tot i que al final mostra un cert desencís sobre la influència de la literatura i de l'art en general en la societat: *Durant anys, havia pensat que la pintura i la literatura podrien tenir alguna mena d'influència en el progrés i millora de la societat. Ara estic convençut que totes dues arts es dediquen a una part tan mínima de la societat, d'una determinada societat, a més a més, que no poden tenir cap mena d'influència real en la societat en general. L'art no ha fet mai res per la societat simplement perquè no té la capacitat de fer-hi res. És molt possible. No ho sé.*

El dietari del Contini, és un llibre escrit amb amenitat, on el lector trobarà humor, carregat sovint d'ironia i una certa sàtira, però també espai per a la reflexió. Una lectura molt recomanable.

Josep Manuel San Abdón

Publicat a *La Veu de Benicarló*, núm. 540 (23-07- 2006)